

NÓGRÁDI LAPOK

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 3 ft. —
Fél évre 2 ft. —
Hónapról 1 ft. 60 kr.
Előfizetési levelet, csopán a kiadó hivatalban B. Gyarmaton.
A lap esemény részére s a nyitásra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja:
Öt hasábjos postai sor 5 kr.
Helyeg minden betűtámasz 20 kr.
Nyitott írt garmad sor 30 kr.
Hirdetéseket felveve a kiadó. Nagyobb és többesrész hirdetések jutányosabb eszámítottak.
Előfizetési példányok, reklámok és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

B.-Gyarmat október 25.

(rm.) A f. hó 29-én tartandó rendkívüli közgyűlés nem csekély feladatát képeznél gondoskodni azon eszközök- és módokról, melyek egy részről a hónapokon át dult járvány, más részről a súlyny termés következtében beállott sanyarú viszonyok elviselhetőségét eszközölhetik. —

E kettős feladat helyes megoldása nem lehet ugyanazon eszközök és módok alkalmazásának eredménye. A járvány következtében gyámoltalanul maradt árvák sorsárúli gondoskodás s a rossz termés következményeinek elhárítása lényegesen eltérő intézkedéseket igényel.

Az első közvetlen, a másik közvetett segélynyújtás által érhető el egyedül.

A szerzett hivatalos adatok fel fogják tüntetni, hogy a járvány következtében jutottak-e és mennyien gyámoltalan árvaságra s ezek közül mily nagy azok száma, kikről törvényhatósági uton kellend gondoskodni.

Mert első sorban kétségkívül az árvánmaradott rokonaira, ezek nem létében vagy tehetetlenség esetén a községre hárul az árvákról gondoskodás nemis köteleme s nézetem szerint a törvényhatósági intézkedés csak ott veheti észszerűen kezdetét, hol a rokoni és községi erők elégteleneknek bizonyulnak ennek eszközlésére. —

Nehezebb kérdés azonban, hogy a törvényhatóság e reá nehezűd teher ellenében mily intézkedéseket tehet s hol azon határ, hol a rendelkezésre álló eszközök elégteleneknek bizonyulván, országos segély igénybe vétele indokolható?

E kérdés eldöntése csak úgy leend eszközölhető, ha az adatokból tisztán látandjuk, mily nagy valóban a teher, melytől a rokonok és emberbarátok nemesszivűsége már nem képes fölmenteni a törvényhatóságot s elégséges leend-e ennek elviselése ezéjából a megye összes lakóinak adozatkésztségére appellálni?

Nincs kétség benne; hogy az adozatkésztséget, sokaknál és sok helyen szűk korlátok közé szorítja a fenyegető inség sőtét képe s ha ezt eltávolítnunk sikerülhet, véghetetlenül megkönnyebbitendjük az első kérdés megoldását is, amely tulajdonkép csakis a második felmerűlőse folytán nyert nagyobb jelentőségget. —

Itt is csak általánosságban szólhatunk. —

Egy rövid hírlapi cikk feladata nem lehet a részletezés, legfeljebb a figyelem felkeltése s a követendű elvek kijelölése s az eszközöknek főbb vonásokbani feltüntetése.

Meggyőződésem, hogy itt az előbbivel ellenkezőleg a közvetett segítyezés elvét kell általánosságban elfogadnunk s ettől csak ott térhetünk el, hol a körülmények, s a jövőérdekei azt mellözhetlenül követelik. —

Módot kell nyujtanunk, hogy a nép élelmét, melyet az idő mostohaságra megtagadott, munkája által ne csak megszeresse, de magát oly helyzetbe juttathassa, hogy a közterheket fennakadás nélkül, bár nem esakély megengedés és nélkülözés árán is viselhesse, miután az ezektől felmentést az állam érdekei s a politikai esély csak legvégső esetben engedhetik. —

Ebből kifolyólag lehetővé kell tennünk azt, hogy minden munkás kéz, melyet magánosok folytonosan foglalkoztatni nem tudnak, talájon elegendő munkát s ennek megfelelő nem tulesigázott díjazást, miután a viszonyok által nem igazolt magas díjazás a munkabérnek általános felszökkenését eszközölheti, mit nemcsak mezőgazdaszatunk, de alig fejlődő iparunk érdekében sem tarthatunk kívánatosnak.

Ennek eszközlésére első sorban az országos és megyei utak jó karba helyezése s kiépítése mutatkozik legeszerűbbnek, mert ez által nemcsak élénken érzett hiányokon segíthetünk, nemcsak ez év folytán tett údvös kezdeményezéseknak adunk öhajtott folytatást, de mert ezáltal igen tekintélyes munkaerőt értékesíthetünk.

Az ugynevezett ország utakon szükségesnek mutatkozó munkálatok megtétele, nem esik ugyan a megyehatóság jogkörébe, de annak eszközlését a ministeriumnál van módjában szorgalmazni.

Ellenben a megyei utak kiépítése a törvényhatóság jogköréhez tartozik s csakis az erre megkívántó pénzösszegnek mikénti előteremtése képezheti a vita tárgyát. Mire nézve alig élhetünk célravezetőbb expedienssel, mintha a közmunkaváltásból befolyó összeg három-négy évi átlagának előlegezését a kormánytól kérendjük, a mondott alapból leendő visszafizetés kötelezettsége mellett.

Tudjuk, hogy a közmunkaváltás megyénkben körülbelül 80 ezer frúrug évenként, ennek három-négy évi összege már is oly tekintélyes mennyiséget képvisel, melynek ügyes felhasználásával nemcsak közforgalmi érdekeinknek tehetünk kiváló szolgál-

latot, de nagy számu munkásokéknak is adhatunk kívánatos elfoglaltságot.

Hogy itt a B.-Gyarmat - Szirák közt építeni határozott uton kívül, a losonez - gyarmati országutnak a s. tarjáni pályaudvarral leendő összeköttetése leginkább kívánatos, elég legyen érinteni, miután meggyőződésemé vált, hogy a vaspályák rendeltetűknek s a közönség érdekeinek csak úgy felelhetnek meg kellőleg, ha azokhoz jó karban levő kőutak lehetőségesítik a juthatást s eszközölhetik a szállítványoknak az év minden szakában könnyű továbbítását.

Második sorban az Ipoly szabályozása s az ipolyvölgyi vasút megépítése látszik a fenebbi szempontokból, most egyebet mellözve, kívánatosnak, noha megvallom, hogy nemelyeknek e részben kifejezett vérem reményeiket nem oszthatom.

Az utóbbinak eszközzése vajmi csekély részben is áll hatalmunkban s többet alig tehetünk, mint Hont megye példáját követve, a ministeriumhoz intézendő feliratban kívánatos sőt szükséges voltát kiemelve, annak keresztűl vitelét sürgetni s a képviselőház pártolásába ajánlani s képviselőinknek az ez érdemben működést szívükre kötni.

Ami az Ipoly szabályozását illeti, erre nézve már megtettük a kezdeményező lépéseket s mint tudjuk Hont megye is esatlakozott tervünkhez, arról azonban még biztos tudomással nem birunk megtétele s szomszédunk azon előleges munkálatot, melynek eszközlésével nálunk a megye főmérnöke lön megbizva.

De ha minden legkívánatosabban történt volna is meg, még igen távol állunk a kivitteltől, amennyiben még avval sem vagyunk tisztában, vajjon elégségesek leendnek-e azon intézkedések a csapás elhárítására, melyeket közigazgatási uton megtethetünk s ha igen a jelen viszonyok között remélhető-e, hogy a szükséges leendő költséget előteremthetjük! Ez bizonyára bővebb megfontolást s a helyzet minden oldalú kipuhatolását igényli.

Végre még azon kérdés merűl fel, vajjon azért, ha a népnek elégséges munkát s így kényeret szerzünk, kellő mérvben ellen sulyoztuk-e az inséges év okozta sanyaruságokat, s nincs-e szükség oly intézkedésekre, melyek által a földmívelő osztály közvetlenül hozassék azon helyzetbe, hogy földjeit az őszön úgy mint a tavaszon ne kénytelenítessék parlagon hevertetni s ennek folytán a jövő évet is az inség szülőanyjává tenni.

Ez annál inkább igényel tüzetesebb megbeszélést, minthogy itt a kivitel minden körülmények között

sok nehézséggel jár, de annak elmulasztása még e nehézségeknél is nagyobb bajokat hozhat fejünkre.

Erre a szükséges adatok biányában nem is felelhetünk, de azt hiszszük, hogy a megye-gyűlés azon helyzetben lesz, hogy ennek szükségét, vagy szükségtelen voltát beláthatja.

Es ha csakugyan szükségesnek mutatkoznék az e részbeni gondoskodás, azt hiszem nem hagyhatjuk érintetlenül a tudomásom szerint 40 ezer forintot meghaladó, ugynevezott magtári alapot, mely eredetileg ugy is hason ezébből lön alapítva s ebbeli rendeltetését csak is a legújabb intézkedések másíták meg.

Es ha ez sem mutatkoznék elégségesnek, kénytelenek lennénk az országos segély igénybe vétele után nyulni, melyre azon szomorú körülmény jogosít fel, mert alig van szóles Magyarországon három-négy megye, melyet oly mostohán érintett volna a járvánnyal szövetkezett inséges év. —

Egyről-másról.

A „Losonezi Lapok” paedagogiai szárazsággal telített hasábjain ismét Husbak kopogó szelleme kísért, haljoslatú lapálakban keresve nyugbatatlanságának kielégítést. Ez uttal az Ipolyszabályozásról értekezik a nevezett szakférfi és pedig oly öncélgússággal mintha csak egy koszenkályba öszozrakásának mesterességét tanítaná ki valamilyen érdemes Kundschaftjait. Bizonyára a bölcsesség zenitűjén képzelte magát, a de omni re ceibili et quibusdam aliis értekezni töles férfi, midőn e szavakat bizta peregű kőla hegyére: „Most lenne legjobb alkalom az Ipoly szabályozását véghöz vinni; de ehez még az előkészület sem történt meg, mi a szokott esigamodra való eljárás mellett nem is eszközölhető. De talán a közvesztély érteke, az igaz hazafiság, az hiszem, képes volna az illető közegoket buroaucratikus köznyűsségűkből felrúzni s ez esetben nagyon jó lenne (:) az Ipolyszabályozás műveletét olyan köztörvényhatósági végrészel foggatosítani, melyszerint azonnal pályázat hirdettetűnek, hogy a vállalkozók bizonyos határidő alatt mérések kimutatása s költségvetéssel kísért tervüket az állpáni hivatalhoz terjeszszék be, mi megtörténvén, az ez esetre kikűldendő teljshatalmu (haj!) bizottság vagy egy újból behívandó rendkívűli közgyűlés a további teendőkrol a lehető gyorsasággal intézkedendik.” Eddig a nagy hangon írt senmi, mely azonkívűl, hogy nevetességnek kiskorű tájékozatlanságról tanuskodik, valódni látszik azokat kik eddig minden lehető megtettek. Legyen nyugodt tisztelt hazafi, ne háborítsa téli almaid ily értelmű meghaladó kérdések feszegetésével.

A gordiusi csomót ketté vágták ugyan, de nem szóval. Legyen meggyőződve, hogy az ugy jó kezek közt van s hogy nem a „buroaucratikus köznyűsségen” fog mulni e munkálat mielőbbi keresztűlvittele. Tehát az előzetes értekezletre nincs szükség, habár ennek elmaradásával önnök is lehetetlen leszzen vitágrendűtű ideák dörögdelmes előadásával nemcsak lángra lobbantani a losonezi es vidéki biztatónyí tag urakat. Azt hiszem

Hirdetmény.

A b-gyarmati takarékpénztár igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1873 évi Junius 30-ik napjaig betett és sem ki nem váltott, sem kamatfizetés által idejökre meg nem hosszabbított zálogok, u. m. többrendbeli ékszerek, arany- és ezüst neműek az alapszabályok 89 §-a értelmében a helybeli tekintetes kir. járásbíróóság kiküldöttével f. 1873. évi October 27. 28 és következő napjain d. u. 2 órákor fognak a b-gyarmati takarékpénztár helyiségében nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett eladatni — miért is az illető előleget nyert elzálogosítók figyelmeztetnek, hogy az elárvereztetés kikerülése végett a kitűzött napig elzálogosított tárgyaikat a zálog összeg és kamathátrálék lefizetése mellett az intézettől szabadon kivehetik, — azontul pedig a netalán az árverésnél befolyt felesleget az előleg-jegy betérjesztése mellett 1873 évi december 31-ig felvehetik. —

Kelt B.-GYARMAT, 1873 szeptember 24-kén.

A b-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

HIRDETMÉNY.

A Lőrinczi uradalomban (Hatvanhoz egy óra járás) 800 öl kemény tűzifa eladó, a venni szándékozó bővebben értekezhet, a helybeli gazdatiszttel.

Kert eladás.

Egy B.-Gyarmaton fekvő, mintegy 1400 öl kiterjedésű legjobb minőségű kert, benne 400 öl idei lóheréssel, szabad kézből eladó. Bővebb fölvilágosítást ad

Bodnár István.

Folyó évi november hó 1-től fogva Varsányban 1000 darab gyümölesfa, többnyire alma-, körtve-, mandula- és diófa; a fák hazai és a külföld legjelesebb gyümölesészek fajskoláiból mint biztos jók ajánlatnak, két éves nemesítettől kezdve kivánság szerint egészen 6 éves koronafákig kaphatók.

Nagyságokhoz mérve darabja 35—50—60—75-krig, a csomagolásért minden csomag 10 kr. Bővebb tudósítást ad a varsányi körjegyző.

Somoskeői gazdaságomon mintegy 1000 mázsa kitűnő minőségű takarmány eladó oly feltétellel, hogy a vevő 4—500 drb. juhot ott telettethet, az őszi-tavaszi legelő, helyiség és kellő szalma biztosítása mellett. A vállalkozni szándékozó a helyszínén értekezhetik e hó végeig.

Somoskeőy István.

Olcsóbb, mint bármely végeladásban.

PLACHY, KALLINA, HORVÁTH

ujjonnan nyitott s jól berendezett

női divat- s kész fehérenemű táruk,

Buda-pest uri utsza 14-ik szám,

ajánlják: gyapjú kelméiket, perkalint, fekete és színes lustres, fekete selyem szövetek, mindenrendű vászon, törülközők és zsebkendőket, női ing, lábravaló és corsellákat, ugy szinte a bekövetkező őszi és téli idényre a legszebb flanell, rips, bársony, fehér és színes barchent, flanell takaró és téli kendőket, rendkívüli olcsó árakon.

Urak számára nagy választékú kész fehéreneműket, gyapju alsó ingek és lábravalók, harisnyák és nyakkendők, ugy szinte jó minőségű legújabb gallérokat 1.40. kezdve.

Áruink jóságának meggyőződésére elégséges a legkisebb rendelés, melyek gyorsan és pontosan eszközöltetnek. —

Mintákat ingyen és bérmentve készséggel szolgálunk.

Plachy, Kallina, Horváth.